

To-Takteren

**SYSSELMESTEREN
PÅ SVALBARD**

Vår dato:
25.10.2023

Vår ref: (bes oppgitt ved svar)
23/01033-4

Deres dato:
12.10.2023

Tillatelse til å gjøre tiltak i forurenset grunn ved småbåthavna i Longyearbyen

Båtforeningen «To-Takteren» søker om flerårig tillatelse til å gjøre terrenginngrep i området for utsett og opptak av båter («slippen»). Det er påvist forurensning i grunnen på land og i sedimentene i sjøbunnen.

Syssemesteren gir tillatelse til å gjennomføre tiltak i grunn som omsøkt på fastsatte vilkår. Tillatelsen gjelder til og med 1. september 2028.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker etter at dette brevet er mottatt.

Bakgrunn

«To-Takteren» ønsker muligheten til å gjøre årlig vedlikeholdsarbeid av området som brukes til utsett og opptak av båter (slippen). Området ved småbåthavna er utsatt for bølgepåvirkning og medfølgende erosjon av strandsonen. Dette resulterer i at masser gradvis vaskes ut, og at både helningsgrad og dybdeprofil ved slippen endres. For å opprettholde en funksjonell mulighet for utsett og opptak av småbåter i Longyearbyen er det behov for å utbedre denne erosjonspåvirkede effekten opptil et par ganger i året. «To-Takteren» har tidligere anslått at mellom 250-350 m³ med masser har blitt vasket ut fra slippen i løpet av de siste årene, og det er disse massene som ønskes tilbakeført på en slik måte at den opprinnelige helningsgraden og dybdeprofilen gjenopprettes. Det søkes om å kunne gjøre dette tiltaket opptil et par ganger i året for å vedlikeholde slippen og på den måten redusere mengden masse som eroderes ut pr. år. Massene vil utelukkende omdisponeres innenfor angitt tiltaksområde.

Området ved slippen på land er i sin helhet omrørt og uten vegetasjon, og i den aktuelle strandsonen er det lite liv og lavt biologisk mangfold. Løsmassene består av en blanding av stein, grus og sand/silt, med innslag av små kullbiter og kull i pulverform.

Omsøkt tiltak ønskes gjennomført et par ganger i året ved bruk av gravemaskin. Flytting av masser fra sjøsiden vil skje i en gradient fra ytterst i avmerket sone (ca. 1 meter under sjøkartnull) og oppover strandsonen slik at ønsket helningsgrad for båtslippen gjenopprettes. Ingen masser vil omdisponeres eller mellomlagres utenfor tiltaksområdet.

Miljøundersøkelser, utført av Safetec Arctic AS/Store Norske AS i 2020 og med supplerende prøver i mars 2023, påviste forurensning i tilstandsklasse 2-3 i grunn og tilstandsklasse 2-4 for sedimenter i sjø, jf. hhv Miljødirektoratets veileder TA-2553/2009¹ (grunn) og M-608/2016² (sediment i sjø).

Miljøundersøkelsene på land påviste forhøyede verdier av arsen, PAH og benzen. For PFOS var tilstandsklassen 1 (meget god) på land. Sedimentprøvene viste forhøyede verdier av arsen, TOC, PAH og PFOS. For PFOS ligger prøveresultatene i nedre del av grenseverdiene som gjelder for tilstandsklasse 3 etter Miljødirektoratets veileder M-608. Veilederne har ulike grenseverdier avhengig av om det er i grunn på land eller i sedimentene på sjøbunn. Dette beror blant annet på ulik risikovurdering med hensyn til helse- og spredningsfare.

Arseninnholdet på Svalbard, og i Longyearbyen, er generelt høyt og kan tilskrives naturlig bakgrunnsnivå. Lokal bakgrunnskonsentrasjon er 20 mg/kg³.

Akseptkriteriene for industri og trafikkareal (omfatter havner) i TA-2253/2009 er tilstandsklasse 3 eller lavere i toppjord og dypereleggende jord. Tilstandsklasse 4 i toppjord kan aksepteres dersom en risikovurdering viser at dette er forsvarlig med hensyn til helse og/eller spredning. For dypereleggende masser kan tilstandsklasse 4 og 5 aksepteres dersom det foreligger henholdsvis risikovurdering for spredning og risiko for både helse og spredning.

Rettslig grunnlag

Det følger av forskrift om forurensning og avfall på Svalbard §§ 2-1 og 2-4 at ingen må gjøre terrenginngrep i områder med forurenset grunn eller mudre i sjø uten tillatelse etter svalbardmiljøloven § 58 tredje ledd bokstav b.

Sysselmesterens vurdering

Forurenset grunn og sediment i sjø kan gi giftvirkninger på naturen og dermed utgjøre en fare for planter og dyr. Mennesker kan utsettes for miljøgifter ved direkte kontakt, eller ved å puste inn støv eller gass. Stoffene kan spre seg til nærliggende arealer, i vannmiljø og vassdrag. Inngrep i terreng og sjøbunn øker risikoen for at miljøgifter tilgjengeliggjøres eller spres.

For inngrep i forurenset grunn og i sediment, gjelder kapittel 2 i forskrift om forurensning og avfall på Svalbard. Veileder TA-2553/2009 og M-608/2016 er utviklet til bruk i arbeider med forurensningsrelevante saker på fastlandet, men det er etablert praksis å legge veilederne til grunn også i saker på Svalbard.

Med hensyn til svalbardmiljølovens formål om å opprettholde et tilnærmet uberørt miljø og miljømålene for Svalbard er det viktig at forurensningssaker, på land og i sjø, ikke utelukkende vurderes på human helserisiko, men også med et mål om å beskytte det ytre miljøet mot giftvirkninger fra forurensningen. I utgangspunktet er det derfor ønskelig å minimere all forurensning. Tiltaksområdet ligger i planområdet og i en del av Longyearbyen som er preget av industriell virksomhet. Det kan antas at store deler av omkringliggende arealer er tilsvarende forurenset. Så lenge forurensningen ikke utgjør en risiko for helse og miljø, er det etter Sysselmesterens vurdering ikke behov om at det skal stilles krav til fjerning av mindre mengder med forurensete masser og sedimenter. Omsøkt tiltak i sjø er klassifisert som små tiltak (<500 m³/1000 m²) og vil ikke utløse krav om risikovurder-

¹ Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn - TA-2553/2009, Miljødirektoratet

² Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota - M-608/2016, Miljødirektoratet

³ NGU 2020, Rapport 220.015 Geokjemiske bakgrunnsverdier i Longyearbyen planområde, Svalbard

ing etter veileder for håndtering av sediment (M-350/2015). Videre så er forurensningssituasjonen i tiltaksområdet tilfredsstillende kartlagt til at Sysselmesteren kan gjøre en forurensningsmessig vurdering. TOC-nivåene målt i sedimentene stammer sannsynligvis fra kull fra land. Det er derfor sannsynlig at kullstøv fra landmassene har påvirket sedimentene ved småbåthavna.

Sysselmesteren vurderer omsøkt tiltak som vedlikehold og tilbakeføring av masser til strandsonen. Tiltakets størrelse og omfang anses ikke som et vanlig mudringstiltak for dypere seilingsdyp eller oppryddingstiltak i forbindelse med forurensning, som vil kreve annen disponering av overskytende masser. Her er det kun snakk om å tilbakeføre masser fra strandsonen som over tid gradvis har blitt vasket ut i sjø og på den måten endret profilen for «slippen». Forurensningsgraden i sedimentene tilfører heller ikke mer forurensning til strandsonen og vil derfor ikke tilføre eller endre forurensningsgraden i grunn eller sediment i omsøkt område.

For å kunne følge utviklingen og vurdere behovet for regulering av omsøkt tiltak, er det satt en tidsbegrensning for tillatelsens gyldighet. Begrensningen i tid begrunnes med oppfølging av endringer i forurensningssituasjonen ved tilførsel av ny forurensning fra f.eks. oljesøl ol., samt at det kan komme endringer i forurensningsregelverket som må hensyntas.

Tillatelse til terrenginngrep i forurenset grunn

Sysselmesteren gir båtforeningen «To-Takteren» tillatelse til terrenginngrep i forurenset grunn og sediment i forbindelse med vedlikehold og tilbakeføring av utslipp og oppsett av båter («slippen») ved småbåthavna i Longyearbyen som omsøkt. Tillatelsen er gitt med hjemmel i svalbardmiljøloven § 58 tredje ledd bokstav b. Tillatelsen gjelder til og med **1. september 2028.**

Det stilles følgende vilkår:

- Alle som håndterer forurensete masser/sedimenter, skal være orientert om dette.
- Dersom det avdekkes masser/sedimenter med forurensning utover det som er kjent gjennom miljøkartleggingen og over akseptkriterier, skal disse fjernes og leveres til godkjent mottak. Tiltaksplan skal i så fall oppdateres og sendes til Sysselmesteren.
- Avfall i masser/sedimenter skal sorteres ut så langt det praktisk er mulig. Avfallet leveres til godkjent mottak.
- Gravingen/forskyving må planlegges slik at det i minst mulig grad skjer oppvirvling av sedimenter.
- Det skal utarbeides en beredskapsplan i tilfelle uforutsette hendelser under tiltaket.
- Uønskede hendelser som kan inntreffe under arbeidene, og som kan medføre risiko for forurensningsspredning, skal beskrives i beredskapsplanen.
- Tiltakshaver skal årlig redegjøre for tiltak som er gjennomført. Dersom det påtreffes forurensning som initierer tiltak skal dette også redegjøres for.
- Tillatelsens tidsbegrensede gyldighet kan endres dersom Sysselmesteren vurderer det som hensiktsmessig.

Tillatelsen kan være knyttet til fare for spredning av eventuell forurensning og omfatter ikke tillatelse fra grunneier og/eller andre regelverk som måtte være relevant.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes. Klagen skal sendes Sysselmesteren.

Med hilsen

Linda Karlstad
fung. miljøvernsjef

Magnus Jakola-Fjeld
forurensningsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskreven signatur